

بسمه تعالی

حماسه ششم بهمن آمل و الگوهای مقاومت

اسماعیل سیاحی (سماع بیقرار)¹

به نام نامی اون نازنین یار که هستی لطف او باشد در کار

چکیده مقاله :

در سال‌های منتهی به پیروزی معجزه‌وار انقلاب اسلامی جهان با دو قطب ابرقدرت اداره میشد که هر کدام از کشورهای دنیا در قالب پیمان‌های نظامی، سیاسی و اقتصادی در یکی از بلوک‌های شرق و غرب وابستگی رسمی داشتند. در این حال انقلاب اسلامی توانست یکی از رژیم‌های قوی که نقش ژاندارم خلیج فارس را داشت سرنگون و نظام جدیدی بر محور آرای مردم مسلمان و اسلام ناب مسقر کند. از فردای پیروزی توطئه‌ها شروع که یکی از آنها ورود به جنگل و حمله غافلگیرانه به شهر آمل توسط اتحادیه کمونیست‌های ایران تحت عنوان جعلی سریداران می‌باشد. در این مقاله حماسه آمل بررسی و تحلیل دو محور ذیل تدوین و تقدیم میگردد:

محور اول - چیستی چرائی و چگونگی شکل‌گیری حماسه ششم بهمن آمل

محور دوم - الگوهای مقاومت

- 1- بیزاری و استقبال مردمی فراگیر
- 2- حضور، عمل، فداکاری و استقامت
- 3- تأثیر ناپذیری و تأثیرگذاری
- 4- حفظ ارزش کار برای خدا

کلید واژگان : ششم بهمن ، حماسه آمل ، الگوهای مقاومت ، جنگل ، سریداران

مقدمه :

تاریخ بشریت مملو از حوادث و اتفاقات تلخ و شیرینی است که در دل آن درس‌های مفید زندگی و عبرت‌های هشدار دهنده‌ای قابل استخراج است. کاروان

¹ - اسماعیل سیاحی کارشناس ارشد و مدرس دانشگاه - شماره همراه ۰۹۱۲۲۱۲۵۳۹۴

سبز و سرخ انقلاب اسلامی هم در گذر از گردنه‌های مخوف تاریخ از این قاعده و سنت الهی خارج نیست.

حماسه جاوید، ماندنی، دیدنی و خواندنی اسلامی مردم شریف آمل در ششم بهمن سال 1360 در مقابله با تهاجم وحشیانه، ناجوانمردانه، غافلگیرانه و در جهت منافع و اهداف بیگانگان اتحادیه کمونیست‌های ایران تحت عنوان جعلی سریداران از درس و عبرت ماندگاری برخوردار است. امید است گام‌های کوچک این قلم در نگاه تحلیلی کلی این حماسه و ارائه الگوهای واقعی آن همراه با جلب رضای خدای بزرگ خدمتی تقدیم کرده باشم.

انتظار می‌رود به الگوها بخصوص پیشنهادات در این مقاله توجه وافی و کافی شود
ان شاءالله

این مقاله در دو محور ذیل تدوین و تقدیم گردید.

محور اول :

چیستی، چرایی و چگونگی شکل‌گیری حماسه‌ی ششم بهمن آمل در زمان وقوع معجزه آسای انقلاب اسلامی دنیا، توسط دو قطب (بلوک غرب به رهبری بلامنازع آمریکا با شعار جدایی دین از سیاست) (و بلوک شرق به رهبری قاطع اتحاد جماهیر شوروی سابق با شعار دین افیون جامعه) اداره می‌شد.

از طرفی نظام ستم شاهی کاملاً وابسته به اجانب پهلوی ، با نقش ژاندارمی خلیج فارس برای تامین امنیت پایدار جریان انرژی نفت و گاز دارای صلابت و اقتدار عیان بوده است ، که در اقتدار بین امت و امام و رهبری ، روحانیت ، و در راس آن امام خمینی کبیر رحمه الله علیه، با اطاعت و مقاومت جمعی از مردم با دستانی خالی رژیم سلطنتی را متلاشی و حکومتی نوین بر محور اسلام ناب جایگزین کردند. لذا خطر اصلی آنجا بود که می‌توانست در صورت موفقیت این حکومت در توسعه‌ی سیاسی ، فرهنگی ، اقتصادی و اجتماعی تبدیل به الگویی برای قیام مردم مسلمان منطقه شده و حتی معادلات قدرتهای دنیا را تحت تاثیر قرار دهد.

دول عمده‌ی دنیا در یک پیمان نانوشته لاکن حقیقی در صدد فروپاشی حکومت نو پای جمهوری اسلامی بر آمدند تا به جای الگو تبدیل به محل عبرت گردد. از صبح پیروزی انقلاب ، توطئه‌ها آغاز و در سال 1360 علاوه بر کودتا ، جنگ تحمیلی ، اعلام جنگ داخلی و انفجار 7 تیر و 8 شهریور، سقوط جمهوری اسلامی را قریب الوقوع می‌دانستند که نقش اتحادیه‌ی کمونیست‌های ایران تحت عنوان جعلی سریداران در ورود به جنگل و حمله به شهر آمل را باید در این راستا دیده و تحلیل کرد.

سریداران، با این تحلیل که سقوط نظام دینی حتمی و پایگاه مردمی هم از دست رفته، با هدفه گرفتن سهمی در حکومت آینده و در قالب استراتژی تعجیل یا همان

استفاده از فرصت حرکتی سیاسی اجتماعی را در پوشش عملیات چریکی جنگل طراحی و طی مراحل ذیل اجرا کردند و جز شکست فاحش و قاطع نتیجه ای نگرفتند.

مرحله اول :

تصمیم گیری و مقدمات ورود به جنگل های آمل (شهریور ماه 1360)

مرحله دوم :

استقرار در جنگل و انتقال سلاح و مهمات و امکانات پشتیبانی (مهر ماه 1360)

مرحله سوم :

سازماندهی ، آموزش و انجام مانور و آغاز حمله به شهر آمل (اول تا 18 آبان ماه 1360)

مرحله چهارم :

شکست عملیات و عقب نشینی به جنگل و استقرار برای طراحی جدید (از 19 آبان ماه تا 5 بهمن ماه 1360)

مرحله پنجم :

طراحی و تهاجم به شهر آمل طی روزهای پنجم و ششم بهمن 1360 با حضور غافلگیرانه در بخشی از شهر آمل و شکست حتمی

مرحله ششم :

عقب نشینی اجباری و فرار به جنگل از 7 بهمن 1360 به صورت پراکنده و بی هدف همراه با دستگیری کادر اصلی محاکمه و مجازات آنها تا اول اسفند 1361

مرحله هفتم :

ورود مجدد برای اعلام حضور از اول اسفند تا 12 اسفند 1361 همراه تهاجم نیرو های سپاه و انهدام تیم بازسازی شده و پایان حرکت سربداران در جنگل

از طرفی حماسه ی مقاومت مردم آمل را در 4 شاخص اسلام ناب ، رهبری امام ، دو علامتین، حضرات حسن زاده آملی و جوادی آملی ، ایمان خالصانه ی مردم و اتحاد و همدلی باید دیده و سنجیده شود.

برای تشریح و تبیین این حماسه کافیت گفته شود که وقتی در نیمه شب ششم بهمن و مدافعان شهر همراه با غافلگیری و صدای تیر اندازی دشمن متوجه حضور جنگلی های کمونیست در شهر شدند هرگز غفلت نکرده ، با نهایت فداکاری و ایثار ، وحدت و برادری همراه با تقدیم 41 شهید ، طومار مزدوران اجانب را درهم پیچیده و آمل دارالمومنین را به شهر هزار سنگر تبدیل کردند که در نتیجه حماسه

ی اسلامی مردم قهرمان آمل نام این شهر با برگ زرین افتخار در وصیت نامه ی سیاسی الهی امام خمینی کبیر رحمه الله نقش بست و جاودانه شد.

محور دوم :

الگو های مقاومت :

الگوی اول : بیزاری از جنگلی ها و استقبال مردمی فراگیر، از مدافعان شهر

بیزاری از سربرداران در عمل، چنان مشهود بود که درب خانه ای درآمل به سوی آنان باز نشد و خشم مرد و زن در روز حماسه ی ششم بهمن واقعا دیدنی و مثال زدنی است. مردم با هر امکاناتی در صدد مقابله با متجاوزین برآمدند و چنان حالتی شد که دستگیر شدگان جنگلی از ترس مردم به مدافعان شهر پناهنده می شدند .

استقبال از رزمندگان هم در نوع خود عجیب و دیدنی بود. از غذا و لباس و بیل و کلنگ و کیسه خالی برای سنگرگرفته تا دعا و تشویق ، چنان شوری بوجود آمد که تداعی عاشورا می کرد.

الگوی دوم : حضور به موقع مردم در میدان دفاع همه جانبه

مردم شریف آمل اهم از زن و مرد ، پیرو جوان ، شهری و روستایی ، همه و همه با وحدت و یکپارچگی ، روحیه ی فداکاری و شهادت طلبی را در صبح ششم بهمن سال 1360 بی آنکه فراخوان شوند یا در قالب سازماندهی قبلی اطلاع رسانی شوند ، خودجوش و جمعی در میدان خون و خطر با دستان خالی از سلاح حاضر شدند.

این حضور معجزه آسای مردم شریف آمل چنان چشمگیر ، حماسی و فراگیر بود که علاوه بر از بین بردن روحیه ی دشمن در جنگل ، مهاجم ، متجاوز قدرت سازماندهی و طرح عملیاتی را از فرماندهان خودی گرفته بود .

حقیر بعنوان کمترین عنصر فرماندهی حاضر در صحنه ی عمل ، شهادت می دهم که حضور انبوه مردم طوری بوده است که عمده نگرانی ما چگونگی جلوگیری از تلفات مردم بوده است و شاهد بودم مردم با دستان خالی دشمن مسلح را دستگیر و تحویل مدافعین می دادند.

شرط اصلی اجرای این الگو در هر زمان ، یکپارچگی ، یکدلی و همراهی عملی عینی خالصانه ی مسئولین با مردم است و بس، وگرنه با حلوا حلوا گفتن هیچ دهانی شیرین نمی شود.

الگوی سوم : تاثیر ناپذیری از دشمن و تاثیر گذاری روی دشمن

اصولا در هر حرکت سیاسی ، اجتماعی و نظامی یکی از کارهای اساسی و اصلی دشمن شناسایی نقاط ضعف و آسیب پذیر و طراحی عملیات روانی از طریق شبهه افکنی و تزریق روحیه ی یأس و نا امیدی است .

مردم شریف آمل بعد از تهاجم 18 آبان و آگاهی از ماهیت و اهداف دشمن نه تنها تاثیر پذیر نشدند ، بلکه در صحنه ی عمل با فداکاری و ایثار، چنان بر روحیه ی رزمی دشمن تاثیر گذاشتند که قدرت اراده و تفکر از دشمن سلب و از طرف دیگر روحیه ی نیرو های مدافع را صد چندان کردند و این الگو در شکست دشمن سربداران ظرف چند ساعت نقش عامل اصلی را داشت.

شرط اصلی تحقق این الگو اعتماد واقعی مردم به مسئولین در عمل مخلصانه به وعده هاست ، یعنی در کلام، صداقت رفتاری نه چیز دیگر .

الگوی چهارم : حفظ ارزش کار، برای خدا

مردم شریف آمل در آن روز شور و حماسه ، با انگیزه ی الهی و اندیشه ی دینی در جهت مقابله با کافران کمونیست وارد صحنه شدند . در میدان عمل نه دنبال خودنمایی بودند نه خود ستایی ، بعد از پیروزی نه اهل توقع بودند نه اهل گلابه ، در تاریخ نگاری حماسه نه اهل نمایش شدند و نه اهل همایش. با شعار یا حسین و یا ابوالفضل وارد میدان شدند و آنچه داشتند از مال و جان بر طبق اخلاص گذاشته و تقدیم اسلام عزیز و خاک و دیار خود کردند.

نکته ی بسیار مهم که نباید در عظمت خانواده های معظم شهیدان و جانبازان شهر آمل در این حماسه فراموش شود ، اینکه تعدادی از عناصر اصلی سربداران از محلات آمل بودند و عموم ایثارگران با اسم و رسم خانوادگی کمونیستهای محارب را میشناختند ، ولی حتی یک مورد بی احترامی و حمله به خانواده آن افراد مشاهده نشد .

این بزرگواری ، غیر از کار برای خدا چه معنایی میتواند داشته باشد . اگر بخواهیم این رنگ و عطر اخلاص و ایثار ناب امروز عملی شود باید به صراحت و صداقت گفت : کبوتر با کبوتر، باز با باز کند همجنس با همجنس پرواز

انشاءالله پیام آشکار و پنهان این قلم برای مخاطبین خاص و عام منشأ خیر کثیر باشد .

چند پیشنهاد کاربردی : دلایل و عوامل موثر در تصمیم گیری اتحادیه کمونیست ها برای انتخاب شهر آمل از طریق قیام مسلحانه بررسی همه جانبه شود . دلایل و عوامل آشکار و پنهان چرائی مردم آمل با همه وجود و تمام امکانات از شهر خود دفاع و بر عکس از جنگلی ها بیزاری جستند.

از فرماندهان و مسئولین اصلی درگیر در جریان جنگل مصاحبه تخصصی ، فردی و جمعی به عمل اید که علاوه

بر تنظیم تاریخ مستند حرکت سربداران ، عبرت ها و درس های آن استخراج شود.
برنامه ها و اقدامات ضروری ماندگار حماسه از جمله نماد و نهاد مربوطه طراحی و
اجرا گردد تا در آینده ای

بسیار نزدیک با افسوس نگوییم که غفلت کردیم.

در نتیجه :

هرکسی از ظن خود شد یار من
از درون من نجست اسرار من

در آخر غزل یادگاری حماسه آمل از زبان الکن حقیر .

یاد آمل یاد یاران یاد باد

یاد مردان خدا ، چابک سواران یاد باد

گرچه دشمن از دل جنگل به آمل حمله کرد

یاد اون نامردمان با اهل شیطان یاد باد

روز عاشورا دیدم شش بهمن ماه شصت

یاد آمل تا قیامت با شهیدان یاد باد

کوچه های شهر آمل زخمی از تیر عدوست

یاد چهل گل ون در آن شام قریبان یاد باد

با رضایت کار مردم را امام امضا نمود

یاد آن پیر مراد خفته در شهر جماران یاد باد

من چه گویم ز حسن اون زاده ی حُسن و جمال

یاد اون علامه ی احسن به عرفان یاد باد

چون جوادی آیت حق افتخار شهر ماست

یاد این عبدالله محشور به قرآن یاد باد

سلیمانی الگوی مقاومت

این سلیمانی ، سلیمان شد چرا

دشمن از مرگش پشیمان شد چرا

خوب بین این قصه ی مرد خدا

سختی ها هیچ ، راه آسان شد چرا
جان فدا در راه دوست و کار دوست
گریه ی پنهان ، لب خندان شد چرا
کوی وحدت در عراقستان و غزه شهر سور
نور دیده از یمن تا دشت لبنان شد چرا
مشهد و تهران ، خوزستان و قم
اهل ایران اشک باران شد چرا
ای سماء بیقرار کوچه های شهر عشق
قسمت قاسم بدین سان شد چرا
«سماء بیقرار ارادتمند یار»

فهرست منابع :

- 1- مشاهدات و یادداشت خودم در زمان وقوع
- 2- منصوری لاریجانی، اسماعیل ، (1388 ش) آشنائی با دفاع مقدس ، انتشارات پژوهشکده دفاع مقدس ، قم
- 3- سورکی آزاد ، قدرت الله ، (1393 ش) قنات و قنوت ، انتشارات سرو و سرخ مازندران
- 4- سیاحی ، اسماعیل ، (1396 ش) نماز باور ، انتشارات سرو و سرخ مازندران
- 5- راغی اسکی ، مصطفی ، (1393 ش) اطلاعات و یادداشت های حماسه اسلامی آمل ، انتشارات نشر انتخاب تهران